

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE ÎNAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Noua ofensivă a Ententei în Dobrogea și Macedonia

Sofia, 15 Nov. — După indicațiile de până acum, reiese în mod clar, că armatele Ententei au pornit să execute cel mai nou plan al Ententei care constă într-o acțiune paralelă de ofensivă pe frontul macedonean și pe frontul dobrogean.

În Dobrogea luptele germano-bulgare de câteva zile sunt într-un viu contact de luptă cu trupele ruso-române. Două mari atacuri rusești întreprinse de un regnatar rus contra aripii stânga bulgare, au eșuat, după cele mai noi știri date de organul ministerului de război bulgar »Vojeni Izvestia«. Trupele rusești, care au atacat au fost respinse foarte îndărât. Dar după cât se prezintă dușmanul își va reînoi pe acest front atacurile.

La Constanța s'a terminat cu numărarea prăzei române făcute de bulgari. Am capturat în total 30.000 de tone de petrol, 27.000 tone de benzină, 17.000 tone de ulei mineral și rezerve colosale de cereale, zahăr și cafea. Aceste provizii erau destinate pentru întreținerea armatei din Dobrogea și a populației de acolo pe mai multe luni. Printre clădirile care au fost distruse de valurile războiului în Constanța, se află și cunoscutul casino, care e prelăcut cu totul în ruine.

În ce privește ofensiva în Macedonia, Sarrail și-a început acțiunea cu cea mai mare violență. Bulgarii s'au pierdut tuturor asalturilor. Toate atacurile duse împotriva lacului Presba și linia ferată Khenati-Polog au eșuat cu pierderi pentru trupele Ententei.

Războiul cu România

— Monitoarele noastre capturează 7 șlepurii române. — Încă 1600 prizonieri români. — Rușii respinși din Tulgheș și munții Ghiurghiului. —

De pe frontul român au sosit pe ziua de 14 Noiembrie următoarele știri:

La armata mareșalului Mackensen:

Monitoarele noastre dunărene au capturat lângă Giurgiu, cu tot focul cel mai violent dușman — 7 șlepurii române parte încărcate.

Pe frontul arhiducei Carol:

La Orșova am curățit malul drept al Cernei. În nordul Munteniei, luptele continuă în mod favorabil pentru noi.

În ultimele două zile am prins aici 1600 prizonieri, 9 mitralieze și un tun. La pasul Oituz românii au continuat atacurile lor. În sectorul Tulgheș rușii au fost siliți să renunțe la o serie de înălțimi la apus de graniță. La nord de Iacobeni a eșuat un atac rusec.

HÖFER, mareșal locot.

La nord-est de Iacobeni, în Carpații păduroși au fost gonite detașamente rusești din fața pozițiilor noastre. În fața atacurilor trupelor germane și austro-ungare din munții Ghiurghiului rușii s'au retras spre graniță.

Și la nord de pasul Tulgheș, bavarezii și batalioanele austro-ungare cu tot contra atacul îndărjit dușman — au făcut progres. De ambele părți de valea Oituz au avut loc și pe ziua de ieri lupte mai mici pentru unele piscuri. Pe frontul sudic ardelenesc, luptele continuă victorioase pentru noi. Iarși am făcut câteva sute de prizonieri români. Numai în regiunea Turului roșu am prins 6 ofițeri și 650 soldați.

La armata mareșalului Mackensen:

În Dobrogea nimic nou.

Încecatele monitoare austro-ungare, după o luptă de artilerie au adus din spre malul românesc al Dunării, la Giurgiu, 7 șlepurii, dintre care 5 au fost încărcate.

v. LUDENDORFF

Comunicatul român anunță:

13 Nov. — Pe frontul de nord și nord-vest: La granița apusună a Moldovei până la Predelș nimic nou. În valea Prahovei, foc de artilerie, mai ales în sectorul la apus de riu. Am respins două atacuri dușmane din valea Gerbolui, (la nord-vest de Dașeni). În regiunea Dragoslavele lupta a durat în tot cursul zilei. Am menținut pozițiile noastre în valea Oituz și pe malul stâng al râului am respins toate atacurile dușmane. Pe malul drept al Oituzului, sub presiunea dușmanului am cedat puțin teren la sud de linia Riglou-Sa-

Numai momentul prim... l'au avut în vedere Români

Budapesta, 16 Nov. — Corespondentul de război al lui »Pester Lloyd«, Bela v. Landauer, care se află pe frontul de luptă între pasul Oituz și pasul Tulgheș, în valea Trofusului, pe teritoriul român, comunică următoarele lucruri interesante ce le-a auzit acolo:

Avem în fața noastră armata de Nord română a generalului Presan. Trei divizii active și o divizie de rezervă a dușmanului, am avut în primul moment pe acest sector de front. Trebuie să accentuez aici: »primul moment« — aici caracterizează o întreagă perioadă de lupte. Fapt e, că românii au făcut și pregătit totul numai pentru primul moment al atacului lor. În primul moment, unde era vorba de o trecere pe pământ dușman, a fost pus totul în mișcare dar nu s'a mai avut în vedere ce va urma apoi. Românii își închipuiau, că vor întreprinde o acțiune atât de mare, încât vor demoraliza trupele noastre și va provoca zapăcăia în ru-

durile noastre. Dar acțiunea asta a eșuat: Forțele românești în luptă s'au prăpădit și noui rezerve nu sunt disponibile. Astăzi trupe rusești au venit să umple golurile ale armatei lui Presan pe aripi nordică. Viitorul va arăta, dacă aceste ajutoare rusești vor fi în stare să oprească mersul nostru înainte, sau să întărească rezistența română.

La această armată română constatăm în primul rând inferioritatea tehnică. În multe privinți e rău înarmată. Nu dispune de tunuri de munte, iar tunurile de câmp aduse de pe linia Siretului și folosite ca artilerie de munte nu aduce succesul așteptat. Apoi românii nu dispun acolo de destul telefon, de train mobil. În general soldatul român este bun. E fatalist și foarte simțitor la focul nostru de artilerie. Și la ofițerii români pare că s'a urecat puterea de rezistență decând au de apărut pământul patriei lor. Și conducerea armatei române intrată acum pe mâni rusești își arată efectele.

Prim ministrul bulgar despre situația generală

Viena, 15 Novembre. — »Neue Freie Presse« publică o convorbire a corespondentului publicației »United Presse« o convorbire avută cu prim-ministru bulgar Radoslavov:

Prim ministrul bulgar nu poate să înțeleagă cum Rusia nu recunoaște încă că prin războiul acesta nu-și va putea ajunge ținta în Balcani, Constantinopol și Dardanele. Și că în zadar jertfește sute de mii de oameni. Radoslavov consideră ca rezolvată problema balcanică, căci nici odată Serbia nu va mai cuprinde Macedonia. Macedonia este acum o parte a Bulgariei și va rămâne astfel.

Radoslavov a accentuat apoi solidaritatea ne-strămutată a Puterilor Centrale cu aliații ei în război, ca și în timpul păcii, Bulgaria deși mai poate să continue timp îndelungat războiul, do-

rește pacea ca orice alt popor iubitor de pace, dar numai o pace făcută în comun acord cu aliații.

Radoslavov și-a exprimat apoi mirarea cum se poate, că America a lucrat atât de puțin, ca să redea lumii pacea. El ar fi așteptat de la o națiune atât de amabilă, de la un popor atât de mare și iubitor de pace, că ea și cel american s'ar fi mai efortat pentru a aduce la rațiune Europa. Radoslavov are impresia, că președintele Wilson prea și-a rezolvat stăruințele sale în această privință, numai în cele trei capitole din apusul Europei, omijind mai ales Rusia. La urmă Radoslavov și-a exprimat cu bucurie sinceră despre restabilirea regatului polon, observând, că Bulgaria, care a luptat întotdeauna pentru principiul independenței, salută cu mare satisfacție nouul stat.

racinești. In valea Jiului continuă presiunea dușmanului. Violente lupte se dau în regiunea Primbusti. La Orșova și pe malul sudic al Cernei — lupte vii.

Pe frontul sudic nimic nou.

Temerile Italiei pentru soarta României

Criticul militar al ziarului »Italia« declară că lovitură principală a puterilor Centrale contra României vine de abia acum. Să nu ne facem iluzii — zice ziarul italian — căci Mackensen, după ce și va fi terminat pregătirea va pune România, și cu ea și Ententa la cea mai grea încercare dela începutul războiului.

Ziarul »Figaro« anunță din Petersburg, că pe frontul român, mai ales în regiunea Predeal au sosit importante întăriri rusești.

Despre noua organizare a armatei române

Ziarul rus »Odeskij Listok« anunță: Reorganizarea armatei române e aproape complet terminată. Corpul ofițeresc a fost pus pe o bază cu totul nou, și anume în felul că un număr mare de ofițeri francezi superiori sînt acum activi în armata română ca comandanți de regimente și batalioane. Până acum 36 ofițeri români superiori din cauza incapacității au fost suspendați din posturile lor, și-n parte pedepsiți ssau detașați în locuri cu mai puțină răspundere.

— Și în Italia vor fi reduse reprezentațiile de teatru și circulația tranvaielor, pentru ca cu chipul acesta să se facă economie de carbuni.

— Ziarele italiene anunță că armata italiană de pe front a fost întărită cu rezerve noi din contingentele cele mai tinere.

— Ministrul Bissolati și-a amânat călătoria pe frontul francez, fiindcă e vorba de o nouă ofensivă italiană ce va începe în curând.

LUPTELE DIN APUS

— *Incă o serie de poziții germane luate de englezi. — Briand apelează la încrederea Camerei franceze. — Zeci de vapoare scufundate de submarinele germane.* —

De pe frontul anglo-francez au sosit pe ziua 14 Nov. următoarele știri:

De ambele părți de Ancre s'au desfășurat eri lupte înverșunate. Pregătit de focul concentric al artileriei celei mai grele, violente atacuri engleze au fost îndreptate în colțul de sud-vest unde sunt pozițiile noastre avansate, — și dușmanul cu prețul unor mari jertfe a reușit să ne scoală din Beaumont-Le Hamel și St. Pierre-Divion, împingându-ne într-o poziție pregătită. Apărarea noastră dărză ne-a adus și nou pierderi însemnate. In alte locuri ale frontului de atac, la răsărit de Hebuterne până la sud de Roncourt — englezii unde au pătruns — au fost gonțiți prin vii contra-atacuri ale infanteriei noastre. Au eșuat atacuri franceze în sectorul Sailly-Saillez.

Cu mare succes și-a îndeplinit și în luna Octombrie, trupa noastră de aviatori sarcina lor grea. Noi am pierdut 17 aeroplane, iar dușmanii au pierdut pe frontul apusan, de răsărit și balcanic 104 aeroplane. In posesia noastră se află 60 din aceste aeroplane dușmane.

v. LUDENDORFFE

— Ofensiva anglo-franceză prin nouile ei succese au câștigat un teren de 30 km. întindere și 15 km. adâncime.

— In Camera franceză, deputatul radical Andie Reose a propus să nu se dea un vot de încredere guvernului francez, din cauza lipsei lui de energie.

Prim ministrul Briand, a arătat că dacă America care are o rețea de cai ferate atât de dezvoltată, întâmpină acum dificultăți în chestia transportului, nu-i de mirare că și Franța trece acum printr-o criză a transportului. Dar asta nu înseamnă că nu trebuie de avut încredere în situația Franței, căci în țara trăiește acum simțământul adânc că războiul a intrat în faza lui decisivă și că pornim pe calea biruinței. Prim ministru a apelat la încrederea Camerei, pentru a putea învinge toate greutățile.

415 deputați contra 85 au dat un vot de încredere guvernului francez.

— Submarinele germane în ultimele trei zile au mai scufundat vapoarele engleze: Moracou de 3496 tone, Caterham de 1777 tone, Capunda de 3097 tone, vapoarele de pescari Cur Boy și Superb; vapoarele italiene Margad de 800 tone, Musdros de 3137 tone, Giovanni Anteri Beretta de 322 tone, vapoarele norvegiene Camme de 1794 tone, Krispel de 4633 tone, Forsdalon de 2835 tone. Aceste vapoare norvegiene au fost scufundate fiindcă transportau mărfuri pentru statele Ententei. Până acum Norvegia, fiindcă s'a pus în serviciul Ententei a pierdut vapoare în valoare de 9 și jumătate milioane.

MERSUL RĂZBOIULUI

Armata Ententei a început o mare ofensivă în Macedonia

Englezii au reușit un succes cu pierderi mari între Ancre și Somme. — Nimic nou pe frontul italian. — Ce mai cere Ententa dela guvernul grec.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri pe ziua de 14 Nov.:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei: Nimic nou.

HÖFER, mareșal locot.

Nici o luptă importantă.

v. LUDENDORFFE

Din Balcan sosesc următoarele știri:

Se vede că ministrul de război francez, generalul Roques, n'a plecat în zadar la Salonie. Scopul călătoriei sale a fost să asiste la o nouă ofensivă puternică a armatei Ententei de sub conducerea generalului Sarrail, pe frontul macedonean. Într'adevăr ofensiva aceasta a început la 12 Noiembrie — și comunicatul francez se și grăbește să anunțe o mare victorie contra armatei bulgaro-germane. Căci iată ce spune:

Bătălia începută de două zile în regiunea râului Cerna continuă. Ea se desfășură tot mai mult într-o victorie strălucită. Sprijiniți de puternicul foc de artilerie franceză, sârbii au reușit o nouă biruință în areul Cernei, peste forțele germane cari după o luptă sîngeroasă, au renunțat la satul Iiven, și față de lovitură victorioasă a aliașilor noștri au trebuit să se retragă 3 km. spre nord. Cinci contra-atacuri ale dușmanului care se apăra cu îndârjire, n'a putut împiedica înaintarea noastră. In fața lozintei noastre și a contra-atacurilor cu baionetă, întreprinse de infanteria sârbă, au trebuit să se retragă patru valuri de asalt ale dușmanului. Mai departe la apus, trupele sârbești în unire cu infanteria franceză și au lărgit succesul la nord de Velizelo. Numărul prizonierilor de până acum trece de 1000. Incă 16 tunuri am capturat dela dușman. In general, dela 12 Nov., ziua ofensivei noastre, germanii și bulgarii au lăsat în mâinile trupelor Ententei, 6000 prizonieri, 72 tunuri și 30 de mitralieze.

Față de acest comunicat al Ententei, — comunicatul german dela 14 Nov. anunță următoarele de pe frontul macedonean:

In regiunea Corcu s'au produs din nou încăierări între detașamentele noastre de flanc și in-

fanteria și cavaleria franceză. Atacul trupelor Ententei in valea Monastir și la nord de Cerna continuă. Luptele n'au luat încă sfârșit.

Din Sofia se telegrafiază; că față de noua ofensivă a lui Sarrail, aripa dreapta bulgaro-germană bombardată timp de 16 ore a rămas nestrămutată pe locurile. Linia principală de apărare a rămas intactă. Ferierile sîngeroase ale dușmanului nu stau în nici un raport cu câștigul de teren. Se poate privi cu încredere și liniște desfășurarea viitoare a luptelor.

— Din Grecia au venit următoarele știri:

Ententa a pus o nouă condiție Greciei: Să predea trupele Ententei, artileria de munte greaua, toate puștile Manlicher, cu cari sunt înarmate trupele grecești, munițiile, și folosirea pe mai departe a liniei ferale Larissa. Căci — spune Ententa — după ce Grecia oficială a declarat că rămâne neutră, nu mai are vre-o valoare materialul de război de care dispune. Guvernul grec refuză absolut aceasta cerere.

— Un tren special grec a fost pus la dispoziție ministrului de război francez Roques, care din Salonie voiește să vie la Atena.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Nici o luptă însemnată pe frontul italian. — Succesele hidroplanelor noastre. — O nouă ofensivă italiană în pregătire.* —

De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer anunță următoarele:

14 Nov. — Nici un eveniment important.

HÖFER, mareșal locot.

Comandantul flotei austro-ungare anunță:

In noaptea de 13 spre 14 Noiembrie, o escadră de hidroplane ale noastre, a bombardat cu efect obiectele militare din Doberdo, câmpul aviativ dușman dela Beligna. Mai multe hangare au fost nimierite, pricinuind un mare incendiu. Toate hidroplanele s'au întors neatinse.

— Camera italiană se va deschide nu la 1 ci la 15 Decembrie.

Urcare de abonament

Aducem următoarele la cunoștința stimaților noștri abonați:

Scumpetea mereu crescândă a hârtiei, cernelei și a celui alt material necesar pentru efectuarea ziarului — ne-a silit ca dela 1 Septembrie să urcăm prețul unui exemplar al ziarului nostru dela 6 fileri la 10 fileri.

În conformitate cu această urcare a prețului pentru cititorii cu numărul trebuie să urcăm și prețul abonamentului.

În consecință, abonamentul ziarului nostru va fi până la finele anului:

Pentru ziarul zilnic:

Pe 3 luni --- --- --- Cor. 7.20

Pentru ziarul săptămânal:

Pe 3 luni --- --- --- Cor. 2.50

Abonamentul pentru abonații noi la mai multe exemplare e până la anul nou 1 coroană.

Avem credință, că stimații noștri abonați vor lua în considerare motivele serioase cari ne

indeamnă la această urcare a prețului de abonament, și ca și înainte ne vor acorda același sprijin cald.

Noi la rindul nostru ne vom sili a face din ziarul nostru cel mai bine informat, și cel mai interesant ziar zilnic român din Ungaria.

Rugăm pe abonații noștri să achite fără întârziere plata abonamentului în restanță.

Acelora cari adună abonamente, și împart foile, dăm următorul rabat:

La 10 foi una pe deasupra	
La 20 foi --- --- ---	10%
Dela 25 de foi în sus --- ---	20%
Dela 30 foi în sus --- ---	25%

din taxa de abonament.

La muncă, toți cei vechi, sinceri și adevărați binevoitori și sprijinitori ai noștri

Cu dragoste frățească:

ADMINISTRAȚIA
„Foaia Poporului Român“
Budapesta, VII., Ilka-u. 56

fiindcă a furat banii și obiectele de valoare ale soldaților bolnavi cari au murit în sala ei. Din-
sa a mărturisit la poliție că dela 9 morți a furat banii și lucruri de preț.

Aventura unui aviator austriac pe pământ românesc

Dela cartierul de presă se anunță, că aviatorul vienez Enric Ehrenberger și pilotul lui, caporalul Ioan Rotter s'au întors după trei zile de pribegire îndărătul liniilor românești, la regimentul lor.

Pe când zburau deasupra teritoriului român, au fost nimeriți de o mitralieză română, situată pe o culme de munte lângă Hegyes. Aparatul a fost doborât. Comunicatul român a pomenit despre acest lucru — dar n'a povestit și urmarea acestui accident. Anume, după ce aparatul a fost nimerit, el a căzut într-o dumbravă română și aparatul a rămas agățat pe ramuri. Aviatorul austriac văzând că e pe pământ român, a dat foc aparatului, și apoi locotenentul și caporalul au coborât muntele pe furis. O patruță română i-a urmărit. Erau vre-o 15, cari au deschis un foc asupra lor. Dar nici un glonte nu i-a nimerit. Apoi au putut să se ascundă într'un tufiș. Noaptea au trecut o vale. În zorii zilei au dat peste un teren, pe care nu erau construite tranșee române. Pe acolo au trecut. Dar au dat peste o patruță română. Au luat-o la fugă și s'au ascuns într-o pădure de brazi. Două zile și două nopți erau în pericol permanent fără mijloace de trai. Putețile le seise. Dar în zorii zilei au ajuns în liniile noastre. Azi, aviatorul îndrăzneț zboară, iară, ca și cum nu-i s'ar fi întâmplat nimic.

5000 Litre lapte falsificat al unui consilier comunal

Comisia de control al laptelui exmis de primăria Budapestei a confiscat zilele acestea dela marea lactarie a engrosistului Iosif Goldman din Istvan-ut, care e și membru în Casa orașului — 5000 litre lapte amestecat cu multă apă. Laptele a fost predat centralei de lapte a Comunei, cu ordinul să fie vândut pe preț ieftin populației sărace. Aceasta centrală a pus să se cerceteze chimic, acest lapte confiscat, și a stabilit că laptele în chestie nu numai că nu poate fi pus în vânzare, fiindcă e amestecat cu mult lapte, ci fiindcă a fost falsificat și cu bicarbonat de sodiu și e dăunător sănătății chiar pentru persoane în vârstă. S'a hotărât dar să se prelucereze aceste 5000 litri lapte în unt — și a ieșit 97 kgr. unt. Dacă laptele n'ar fi fost atât de falsificat ar fi trebuit să iasă 200 kgr. unt.

Cum se pedepsesc în Germania fabricanții șarlatani

Din Dresda se anunță: Curtea cu juri din Zwickau, a judecat procesul intentat fabricantului de țesătorie din Krimitschau Ernst Göldner, acuzat că contrar ordinațiunii guvernului german, a pus în lucru bumbac confiscat, și în mai multe cazuri a și vândut marfa cu un preț care trece de prețul maximal. Curtea l'a condamnat la 245.000 mărci amendă.

Omagiul englezilor pentru eroismul unui aviator german mort

Din Berlin se anunță că la 11 Nov. un aeroplan englez a aruncat peste liniile germane de pe frontul Somme o cunună, la care era alăturată o scrisoare și panglici cu inscripția următoare: »În amintirea capitaneiului Bölke, adversarul nostru viteaz și cavaler — din partea corpului regal de aviatori englezi«. Sperăm că veți găsi această cunună, regretăm însă că vine atât de

Știrile zilei

Tu ce vei fi iubirea mea odată...

I.

Tu ce vei fi iubirea mea odată —

O scump odor, comcara mea, de bine,
O, buze neatinse și divine,
Fecioară albă, suflet fără pată!

Tu nu simți azi cum mână tuficoasă
A nevăzutoilor puteri străine
Indrumă tainic umbra îți în spre mine —
Slinghera umbră ce prin nopți te cată.

Doar când în vis trecări îndorată
Tu poate bănuie că se țes destine,
O șoaptă 'n tramur poate îți spune: Iată!

Atuncea trece-o umbră negurală
Ce 'n lunde dornic brațele 'npre tine,
Iar buza ta suspină 'n friguri: »Cine?...«

II.

Tu, din inția clipă mică dată —
Tot mai a mea cu clipa care vine!
N'auzi prin vânt cum plânsu-mi după tine
În chip sirenic drumul îți l'ara?

La ce să 'ntrebi de acum zălarnic: Cine?
Sint eu! — sint eu! — acela ce odată
Sub ochiul mul-dominator te așine
Cum sta sub lună marea închinată.

Și — gând ce mă înspăimântă și mă'nbată!
Sint ceț ce te voi face 'n seri senine
Să plângi amar cu lafa 'n mâini plecate...

Să plângi? — Te emulg din umbre dintr'odată,
Și-asa pierdut, o vis, te strâng de mine —
Că'n plânsul tău simt lafa mea scaldată!

I. TOMA

Moartea prințului Enric de Bavaria în luptele dela Turnul Roș

Biroul Wolff din Berlin anunță că la 7 Nov. în luptele la sud de pasul Turnul roș — a fost rănit mortal prințul Enric de Bavaria, care conducea regimentul de infanterie din brigada Epp. Regimentul lui avea sarcină să atace și să ocupe Poiana Spinului de 300 metri înălțime. Prințul Enric voia să se orienteze întâi asupra poziției și posibilității de atac. Pornind dimineața într-o acțiune de recunoaștere, figura lui înaltă a fost zărită de români cari au descărcat mai multe focuri asupra lui. Unul l'a nimerit în regiunea inimii, provocând o mare sîngerare a unei artere distruse. A trăit până la ora 3 dimineața zina următoare.

Ultimele lui cuvinte au fost: »Noblesse oblige«. Când batalionul prințului a pornit la atac contra Poiana Spinului — prințul mort a fost dus în vale spre a fi înmormântat.

Ministrul nostru de externe la Berlin

Din Viena se anunță: Ministrul de externe al Monarhiei, baronul Burian a plecat aseară la Berlin pentru a avea o întrevvedere cu Cancelariul imperiului german.

O demonstrație politică de loialitate a românilor din Caraș-Severin

Din Lugoj se anunță: În ședința de ieri a congregației de toamnă a comitatului Caraș-Severin, comitele suprem Zoltan Medve, vorbind de invazia română a adus laude finutei patriotice a românilor din Ungaria, în aceste vremuri grele. Reprezentantul Consistoriului gr. or. din Caransebeș, protosincelul dr. Traian Bădescu, a relevat de asemenea loialitatea românilor din patrie și a rugat pe comite să tălmăcească la factorii competenți devotamentul și alipirea nestrămutată a românilor. În același sens a vorbit și președintele Comunității de avere, d. Petriciu Drăgălina.

La 22 Noiembrie

se va deschide spre semnare al cincilea imprumut de războiu ungar. Publicarea Prospectului se va face în zilele următoare.

O soră de caritate necinstită

Poliția din Budapesta a arestat pe îngrijitoarea de bolnavi, Regina Goldstein, care a servit în spitalele din St. Stefan și Casa muncii,

fârziu. Vremea rea ne-a împiedicat să trimitem mai curând această cunună. Jelim împreună cu familia și prietenii lui. Cu toții recunoaștem vitejia lui. Salutați vă rog pe căpitani (prizonieri englezi) Etane și Long. Semnat: I. Seamen, great locotenent.

Comandamentul armatei germane a predat părinților căpitaniului Bölke cunună și scrisoarea.

Președintele Wilson întreprinde o acțiune mare și serioasă în favoarea păcii

Ziarul american »Evening Post« anunță, că realesul președinte al Statelor-Unite Wilson va întreprinde în curs de câteva luni o mare acțiune în favoarea păcii. De data asta Wilson voiește în mod serios să-și ofere serviciile de mijlocitor al păcii și protejează la prima ocaziune favorabilă să invite Puterile beligerante ca să-și trimeată reprezentanții la o conferință în care fiecare să-și precizeze condițiile minimale de pace.

Incepe să se formeze armata națională polonă

Ziarele berlineze afla din Varșovia, că comitetul de apărare națională a deschis azi birourile militare pentru înscrierile de voluntari cari să formeze armata polonă. Deja în prima zi s'a prezentat un foarte mare număr de voluntari poloni.

Deputatul polonez Lempitzki publică în ziarele din Varșovia o scrisoare în care anunță, că a comunicat Dumei rusești, că își depune mandatul de deputat, declarând, că nu mai voiește să reprezinte poporul polon în parlamentul rus.

ECONOMIE

Târgul oilor din Budapesta

În 14 Novembre. Prețurile consemnate: Berbeci vii cal. I 340—370 fil., cal. mijlocie 300—320 fil., oi fătate 290—330 fil., oi bastarde 210—260 fil., oi mai slabe 180—220 f., Circulația a fost vioaie, prețurile au rămas neschimbate. La târgul din 14 Nov. au fost aduse 720 vite de tăiat. Târgul a fost mai vioiu, prețurile s'au ridicat cu 15—20 c.

Târgul vitelor cornute din Bpesta

În 14 Nov. au fost aduși 59 vitei vii. Prețurile consemnate: vitei vii cal. I 490—510 fileri, excepțional 520—570 fileri pro klgr., fără detragere. Circulația a fost vioaie, prețurile s'au ridicat cu câte 40—50 fil. pro klgr.

Comerciant

român de bransă mixtă, liber de armată, caută aplicație. — Adresa la administrația ziarului.

Advocat român

refugiat din ținuturile invadate, dorește să preia conducerea unui birou advocatual. Vorbește și limba germană. — Eventuale oferte să se trimită la administrația ziarului »Foaia Poporului Român«.

Domn soară

română caută loc ca crescătoare (Guvernanta) ori de cameristă. Adresa la Administrația ziarului nostru.

De ce cântă păsările?

Ne luasem de vorbă privind canarul care ne desfăta la masă, de două ori pe zi, în biroul tăcut al unui mic orașel de provincie.

Eram exilat acolo pentru un an de zile; și cum singurul prieten pe care mi-l găsisem era profesorul de naturale, băiat bun altfel, și foarte priceput în meseria lui, dar de o neștiință barbară cu privire la umanități; și cum pe mine așa m'a lăsat Dumnezeu, să vântur idei cel puțin trei ceasuri pe zi, sub pedeapsa de a mă îmbolnăvi — de aceea eram nevoit să vorbesc cu prietenul meu despre viața naturii. Și găseam destul interes în aceste convorbiri, fiindcă deși vechiul meu profesor de științe din liceu își dăduse osteneala — ajutat fiind și de un manual potrivit — ca să înăbușe în mine prin nomenclaturi și descrieri moarte curiozitatea pentru natură, totuși nu fusese în stare să-mi stingă plăcerea pe care am simțit-o totdeauna de a observa vietățile din jurul meu. Câte ceasuri nu mi-am pierdut în copilarie, uitându-mă la furnici, albine, țintari și păiajeni... Mai cu samă păiajenii îi urmăream cu mare interes. Și acuma îmi aduc aminte de ziua în care mi-am pierdut cartea de științe, uitată în vre-un tufiș din grădina publică unde mergeam noi băieții de liceu să ne preparăm în ajunul examenului. Nici până în ziua de azi n'am mai găsit cartea cea încălțită, cu specii clase și ordine țără sfârșit; dar nu-mi părea rău, reușisem să-mi clasific eu păiajenii de toate neamurile pe care-i găsisem în ziua aceea.

Unii, mari, burtoși, își întindeau pânza, deasă și fină, ca o plasă pe tufișuri, și omorau prada țără a o înfășura, numai prin înțepături repetate, repezindu-se și retragându-se cu iuteala fulgerului; alții colorați, în forme curioase, își așezau rețeaua deasupra unui pârâș, pe buruenele de pe mal, pentru a prinde musculițele ce plutesc vecinie în aer deasupra apei, — și ca să nu cadă, ori ca să nu sperie prada, prea ușoară pentru a se încălci, ce mișcări alunecoase și agere... unii, așa de mici, abea vizibili, își întindeau păiajeniișul în unghere, și reușeau să invăie o muscă de douăzeci de ori mai mare decât dâșii, legându-i picioarele, unul după altul, cu mare trudă, prin niște fire pe care se tot duceau să le lege de puncte tari; alții, mari și cu picioare foarte lungi, nu făceau pânză, ci-și fugăreau prada, — dar de se întâmpla să simtă sbârâind musca în pânza altui păiajen, se repezeau într'acolo și cu ce stângăcie, și totuși cu ce îndemănare o învănuiau, îndoindu-și picioarele cele lungi...; mai mult decât toți aceștia îmi plăceau păiajenii roșii, mici cât o gamăbe de ac, care trăesc în colonii cu multe, întinzându de sus în jos o rețea de fire pe care se tot urea și coboară întocmai ca marinarii pe trunchiurile unui vas cu pânze.

Odată am urmărit lupta între doi păiajeni cari s'au întâlnit în aceeași pânză. Îndată s'au simțit după umbrel de de artă și au început a se apropia unul de altul, încet, ușor, cu mișcări chibzuite și pândicioase pipăind mereu pânza, și gata de a prinde pe adversar de un picior pentru a-l înfășura într-o clipă; apoi s'au oprit, și fiecare a zguduit repeze pânza pentru a cunoaște greutatea și deși durimea și puterea celuilalt — și deodată unul simțindu- e mai slab, tuge la marginea pânzei și-și dă drumul pe un fir ca un acrobat de ong; celălalt îl urmărește, și ajungând în aceeași punct, apucă firul, și începe a-l trage a-l trage cu o iuteală grozavă, depănând din piciorul său un lung coș, și cu mâncăle stoara unui smeu; și cât pe ce era să-l apuce dacă iugarul,

simțindu-se ridicat cu așa iuteală, n'ar fi tăiat firul luând-o la fugă...

...Și după cum spuneam, ne luasem de vorbă dela canar. Eu mă miram cum o fi scoțând el acele sunete așa de pline, iar prietenul meu, naturalistul, mă lămuri, că nu le scoate din gât, ci din fundul tracheii, acolo unde tracheia, care servește astfel ca tub de rezonanță, se ramifică în plămâni. — Dar oare păsările, au ele intenția de a face muzică, de a plăcea urechii pasărești, ori poate emit fără voia lor sunete așa de frumoase și armonioase? — Ba nu, mă îndreptau tot eu, cântă cu intenție, fiindcă sunetele prezintă evident acea simetrie variată de fraze, acea unitate în varietate, care după Fechner formează fondul artei muzicale.

— Va urma —

Poșta administrației

În chestia »Octoiului«. — Facem cunoscut a bonaților noștri, cari au comandat la noi »Octoiul« că momentan librăria noastră nu dispune de asemenea exemplare. Așteptăm să ne sosească o mare comandă dela editor.

— Rugăm pe abonații noștri, să nu ne trimeată bani în plic sau corespondență închisă — căci pe lângă că-i oprit de lege — se mai perd și banii — așa că ne sosesce scrisorile deschise, și nu putem împlini cererea făcută de abonat care ne trimite pe această cale bani.

— Pentru schimbările de adresă, repetăm încă odată, este a se plăti o taxă de 40 fileri, căci reclama multă osteneală în administrație, expedite și tipografie.

Editor și redactor responsabil:
Mihailo Mirăușu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Cântece din război

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând culegeri de piezii populare plăsmuite de geniul popular, de bună seamă că cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale.

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul răsesc, italian sau sârb.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fiii poporului nostru le-au iscodit.

Indemnăm pe toți cetitorii noștri să-și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai târziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.